

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/336/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1104119429
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1104119429.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Zuzany Kučerovej a JUDr. Karola Riháka v právnej veci žalobcu: M. B., A. V. L.. Č.. X, W., zast. AK Olexová Vasilisin, spol. s r. o., Dunajská ul. č. 18, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o náhradu škody, na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 22. októbra 2013 č. k. 10C/104/2004-517, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa **p o t v r d z u j e** vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 9.460,27 eur z titulu bolestného.

Výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba v časti bolestného vo zvyšku zamietnutá, sa **m e n í** tak, že žalovaná je povinná z tohto titulu zaplatiť žalobcovi 3.686,19 eur do 3 dní.

Vo výroku, ktorým bola žaloba o zaplatenie bolestného zamietnutá nad sumu 3.686,19 eur, sa napadnutý rozsudok **p o t v r d z u j e**.

Napadnutý rozsudok sa **z r u š u j e** vo výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume prevyšujúcej 4.232 eur a vec sa v tomto rozsahu **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 9.460,27 eur z titulu mimoriadneho zvýšenia bolestného a 4.232 eur z titulu mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd prvej inštancie žalobu zamietol a vyslovil, že o náhrade trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca dňa 27. 8. 1981 vo veku 27 rokov utrpel pracovný úraz, keď prepadol z lávky z výšky 10 metrov. Utrpel kompresívnu zlomeninu 12. driekového stavca so znížením teda stavca o 3/4 výšky, pohmoždenie miechy, pohmoždenie chvosta s následným zúžením kanála chrbtice, trieštivú zlomeninu oboch kostí pravého predkolenia. Žalobca ochrnul na dolnú časť tela s následnou poruchou močenia a vyprázdňovania stolice. V čase úrazu žalobca pracoval v Pozemných stavbách Nitra, n. p. Od 28. 5. 1982 bol uznaný za invalidného, pričom od 12. 4. 2006 je pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť viac ako 70 %. MUDr. W. S. lekárskeho posudkom z 30.6.1982 bolestné ohodnotil počtom bodov 445 a sťaženie spoločenského uplatnenia počtom bodov 800 s doporučením zvýšenia na dvojnásobok. Posudkom z 22. 4. 2004 MUDr. S. bolestné za rovnaké položky ako v prvom posudku ohodnotil 890 bodmi z dôvodu komplikácií - dekubitov, opakovaných operácií a infekcie a sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotil počtom bodov 1000, pričom doporučil

toto ohodnotenie SSU zvýšiť na dvojnásobok. MUDr. W. S., ktorý vypracoval oba vyššie spomenuté posudky, uviedol, že zdravotné problémy žalobcu sa postupom času zhoršovali. Poranenia, ktoré žalobca pri úraze utrpel, spôsobili komplikácie. V čase medzi oboma posudkami žalobca podstúpil opakované bolestivé operácie. Svedkyňa JUDr. Z. B. vypovedala, že zdravotný stav žalobcu sa stále zhoršuje, je pripútaný na vozík, bol opakovane reoperovaný, nemá vlastnú rodinu a je odkázaný na starostlivosť sestry. Sám sa dokáže iba najesť a obliecť, opakovane trpí preležaninami. Znalčka MUDr. Magda Bodnárová, PhD. v znaleckom posudku č. X/XXXX z 8. 4. 2008 uviedla, že od úrazu v roku 1980 do roku 2005 bol žalobca spolu 30 krát hospitalizovaný a podstúpil 8 operačných zákrokov (november 1981, 2 x 1987, 1993, 1996, 2 x 1999, 2005). Jeho postihnutie je trvalé s tendenciou zhoršovania. Zlomenina pravej stehennej kosti a pravého predkolenia sa zle zahojila, vznikla pseudoartróza, ktorá spôsobuje patologickú pohyblivosť pravého predkolenia a pravá dolná končatina je skrátaná o 5 cm. V dôsledku poškodenia miechy žalobca trpí bolesťami oboch dolných končatín neuropatického pôvodu. Trpí tiež gonarthrózou a flekčnou kontraktúrou oboch kolenných kĺbov. V dôsledku preťažovania horných končatín, ktoré používa pri presune z vozíka, má zápal ramenných kĺbov v oblasti zápästí. Ďalej trpí chronickým močovým infektom a chronickým zápalom ľadvín. Psychiater konštatuje chronicky subdepresívne ladenú osobnosť s občasnými sebevražednými úvahami. Od roku 1981 do roku 2005 nemal ustálený zdravotný stav. Po úraze jeho zdravotný stav komplikovali vysoké teploty a bolesti pre opakované infekty močových ciest a preležaniny spojené s ochrnutím, ktoré si vyžadovali opakované chirurgické ošetrenia. Až tretia plastická operácia v roku 2005 tento kožný defekt definitívne ošetrila a až po nej sa ustálil jeho zdravotný stav. Ochrnutí pacienti sú ohrození chronickou infekciou močových ciest a ľadvín, a hrozí akútny zápal. Žalobca ukončil liečbu rehabilitačným pobytom v období marec - máj 1983, jeho zdravotný stav však v tom čase nebol ustálený, sústavne pretrvávala otvorená preležanina, ktorá bola diagnostikovaná v roku 1981 a odstránená bola až v roku 2005. Počas operácií a hospitalizácií žalobca užíval silné analgetiká aj morfínového typu, v súčasnosti dostáva lieky na tzv. neuropatickú bolesť dolných končatín. V dôsledku preťaženia rúk trpí zápalom ramenných a zápästných kĺbov, čo mu spôsobuje výrazné bolesti. Vzhľadom na následky zranení je žalobca trvale vylúčený z možnosti plne sa uplatniť v rodinnom, kultúrnom a spoločenskom živote. Znalčka v posudku ohodnotila bolestné počtom bodov 445 za rovnaké položky, ktoré sú uvedené v posudku z 22. 4. 2004 a doporučila zvýšenie bolestného na dvojnásobok, teda na 890 bodov. V porovnaní s posudkom z 22. 4. 2004 pridala ďalšiu položku - operáciu preležaniny, ktorú ohodnotila 15 bodmi. Celkovo teda znalčka bolestné ohodnotila 460 bodmi, po zvýšení na dvojnásobok ide o 920 bodov. Sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotila podľa rovnakej položky ako v predchádzajúcom posudku 1.000 bodmi s doporučením zvýšenia na dvojnásobok. Pridala ďalšiu položku - nezhojená zlomenina oboch kostí pravého predkolenia, ktorú ohodnotila 225 bodmi. Spolu teda sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotila 2.225 bodmi ($1.000 \times 2 = 2.000 + 225 = 2.225$ bodov). V doplnku č. 2 k znaleckému posudku znalčka uviedla, že v čase od 27. 4. 2002 do 14. 6. 2005 (posledná operácia dekubitú) došlo u žalobcu k mimoriadnemu zhoršeniu následkov jeho úrazu z roku 1981 z hľadiska sťaženia spoločenského uplatnenia, takže mu vznikol okrem už priznaného ohodnotenia v posudku z 30. 6. 1982 ďalší nárok. V uvedenom období u neho došlo k zmene kvality života v porovnaní so stavom v roku 1982. Pre infekciu otvorenej preležaniny po pracovnom úraze bol žalobca nepretržite liečený konzervatívne a aj chirurgicky, 25 x bol v dôsledku septických komplikácií infekčného ložiska hospitalizovaný a 3 x operovaný, pričom až v roku 2005 sa podarilo dekubit zlikvidovať. V dôsledku toho trpel veľkými bolesťami a bol trvale pripútaný na lôžko, dekubit ako otvorená rana na chrbte o veľkosti 10 x 15 cm si vyžadoval denné preväzy, opakované hospitalizácie a operácie. Práve následkom prekonaných komplikácií pri liečbe úrazu žalobcu zvýšil MUDr. S. v posudku z 22.4.2004 základné bodové ohodnotenie bolestného o ďalších 445 bodov a aj ona navýšila bodové ohodnotenie bolestného o pol. č. 162 - 15 bodov, keďže operácia preležaniny bola uzavretá až v roku 2005 a túto zvýšila na dvojnásobok, žalobca bol na preležaninu 3 x operovaný a denne preväzovaný. Kým bol dekubit otvorený, nemohol sa hodnotiť, to išlo až po jeho uzavretí. Ďalšie bolesti, ktoré žalobca vytrpel po vypracovaní prvého posudku v roku 1982 v dôsledku komplikácie zranení neboli v tomto posudku zahrnuté. Zdravotný stav žalobcu sa ustálil až v roku 2005. Z neurologického a traumatologického hľadiska bol zdravotný stav žalobcu ustálený tak, že prvýkrát bolo možné ohodnotiť bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia dňa 30. 6. 1982, keďže už po troch mesiacoch bolo jasné, že je trvale ochrnutý. Už v auguste 1982 však žalobca bol pre infekčné komplikácie dekubitú opakovane hospitalizovaný, čo sa ustálilo až v roku 2005 po poslednej operácii dekubitú. Aj keď poslednú operáciu pred operáciou dekubitú žalobca absolvoval v roku 1996, jeho zdravotný stav nemohol byť považovaný za stabilizovaný, keďže bol stále ambulantne liečený a mal denné preväzy. Znalčka ďalej uviedla, že bolesti ani sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno ohodnotiť inými položkami, než ktoré použil vo svojom posudku MUDr. S. a ktoré ešte doplnila ona, je možné len zvýšiť tie isté položky, pretože

všetky následné operácie a zdravotné komplikácie žalobcu sú komplikáciami už uvedených položiek. Sťaženie spoločenského uplatnenia v období od 27. 4. 2002 do 14. 6. 2005 teda nie je možné ohodnotiť inou položkou, než ktorá bola už použitá, ale k sťaženiu spoločenského uplatnenia došlo aj v tomto období. Úspešná operácia v roku 2005 žalobcovi kvalitatívne zmenila život. Následkami ochrnutia sú dekubity, infekty močových ciest a tieto možno zahrnúť len pod položku ochrnutie, nedajú sa ohodnotiť inou položkou. Pakláb je už samostatná položka, vznikol u žalobcu po úraze, snažili sa ho liečiť, ale úrazová zlomenina sa riadne nezhojila. MUDr. S. nemohol túto položku ohodnotiť, lebo zlomenina bola ešte liečená a pakláb mohol vzniknúť 3 roky po úraze.

3. Z tohto skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil záver, že žaloba je čiastočne dôvodná. Pokiaľ ide o námietku žalovanej, že jej v spore chýba pasívna vecná legitímácia, súd prvej inštancie poukázal na rozsudok odvolacieho súdu z 20. 2. 2012 č. k. 6Co 34/2011- 396, v ktorom odvolací súd zaujal stanovisko, že pasívna vecná legitímácia žalovanej vyplýva z ust. § 285 ods. 1 písm. g) zák. č. 461/2003 Z.z. Námietka premlčania, ktorú v konaní uplatnila žalovaná, je podľa súdu prvej inštancie čiastočne dôvodná. V tejto súvislosti súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Čo sa týka bolestného, súd sa sčasti stotožnil s odporcom vznesenou námietkou premlčania, keď uvádza, že v posudku z 30. 6. 1982 bolo bolestné navrhovateľa ohodnotenú na 445 bodov a v posudku z 22. 4. 2004, od ktorého navrhovateľ odvodzuje svoj nárok, boli ohodnotenú rovnaké položky taktiež na 445 bodov s doporučením ich zvýšenia na dvojnásobok podľa A-I./7 vyhl. č. 32/1965 Zb. pre komplikácie a celkovo bolo teda bolestné ohodnotenú na 890 bodov. K tomuto znalkyňa MUDr. Bodnárová v priebehu konania posudkom z 22. 9. 2010 dobodovala položku B-I č. 162 za operáciu preležaniny zo 14. 6. 2005 a ohodnotila ju 15 bodmi s doporučením zvýšenia na dvojnásobok podľa A-I./9 vyhl. č. 32/1965 Zb., t. j. na 30 bodov. Bolestné bolo teda oproti posudku z roku 1982 navýšené v zmysle posudkov z roku 2004 a 2010 o ďalších 445 + 30 bodov. Aplikujúc § 263 ods. 3 zák. č. 65/1965 Zb. účinný do 31. 12. 1988, súd zhodne ako v pôvodnom rozsudku dospel k záveru, že po vyhotovení uvedeného posudku z 30. 6. 1982 sa navrhovateľ dozvedel o škode a aj o tom, kto za ňu zodpovedá, a tak si mohol v zákonnej premlčacej lehote uplatniť svoj nárok na mimoriadne zvýšenie z už v posudku z roku 1982 obodovaného základného bolestného 445 bodov, pričom takto urobil až podanou žalobou z 27. 4. 2004, teda až po uplynutí tejto lehoty a preto súd dospel k záveru, že nárok na mimoriadne zvýšenie bolestného z pôvodných 445 bodov priznaných v posudku z roku 1982 je premlčaný.“ Súd prvej inštancie zaujal stanovisko, že aj v prípade sťaženia spoločenského uplatnenia je nárok sčasti premlčaný. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „V posudku z 30. 6. 1982 bolo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotenú z rozpätia daného vyhl. č. 32/1965 Zb. 400-1000 bodov na 800 bodov za položku B-II 303 s doporučením zvýšenia počtu bodov (len) pre sťaženie spoločenského uplatnenia na dvojnásobok. V posudku z 22.4.2004 už bolo sťaženie spoločenského uplatnenia obodované za tú istú položku na 1.000 bodov, keď posudzujúci lekár uviedol, že stav pacienta - ochrnutie dolných končatín sa stabilizoval v mierne zhoršenom stave ako v roku 1982, preto položku obodoval na plný počet bodov. K tejto položke znalkyňa v priebehu konania posudkom z 22. 9. 2010 dobodovala položku B-II, č. 401 v hodnote 225 bodov. Sťaženie spoločenského uplatnenia teda bolo oproti posudku z roku 1982 navýšené v zmysle posudkov z roku 2004 a 2010 o ďalších 200 + 225 bodov. Podľa ust. § 263 ods. 3 zák. č. 65/1965 Zb. účinného do 31. 12. 1988 súd taktiež zhodne ako v pôvodnom rozsudku dospel k záveru, že po vyhotovení posudku z 30. 6. 1982 si už navrhovateľ mohol uplatniť nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia z už obodovaného základného nároku 800 bodov, pričom však tento nárok si uplatnil až po uplynutí zákonnej premlčacej lehoty vyplývajúcej z tohto ustanovenia a to žalobou z 27. 4. 2004. Preto aj v tejto časti dospel súd k záveru, že nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia z pôvodných 800 bodov priznaných v posudku z roku 1982 je premlčaný, pričom dodáva, že nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia v časti sťaženia spoločenského uplatnenia zvýšený dokonca na dvojnásobok bol navrhovateľovi už jeho zamestnávateľom vyplatený tak, ako je to vyššie uvedené.“ Ďalej súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že v dôsledku kontinuálne trvajúcich bolestí a ustálenia zdravotného stavu až v roku 2005, nárok na mimoriadne zvýšenie bolestného v časti 445 bodov dobodovaných za komplikácie liečby všetkých zranení žalobcu v posudku z roku 2004 nie je premlčaný a rovnako nie je premlčaný ani nárok na bolestné v rozsahu 30 bodov, ktoré dobodovala znalkyňa MUDr. Bodnárová v posudku z roku 2010. Spolu teda ide o 475 bodov. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Súd podotýka, že v prípade bolestného je základnou sumou, od ktorej sa odvíja prípadný násobok mimoriadneho zvýšenia po dvojnásobnom zvýšení v zmysle posudku, keďže predmetné zvýšenie bolestného bolo vykonané lekárom pre súbeh dôvodov pre zvýšenie v zmysle vyhl. č. 32/1965 Zb. V danom prípade teda nejde o zvýšenie podľa §

6 ods. 2, resp. § 7 ods. 3 cit. vyhlášky a takéto zvýšenie je otázkou odborne medicínskou, ktorú súdu neprináleží meniť.“ Žalobca v konaní uplatnil zvýšenie základného bodového ohodnotenia bolestného na 150 - násobok. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že vzhľadom na všetky okolnosti prípadu treba bolestné zvýšiť na 60 - násobok, čo predstavuje sumu 285.000 Sk = 9.460,27 eur (475 bodov x 10 Sk x 60 = 285.000 Sk = 9.460,27 eur). Pokiaľ ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, súd prvej inštancie vychádzal z toho, že k sťaženiu spoločenského uplatnenia došlo aj v období od 27. 4. 2002 (2 roky pred podaním žaloby - § 263 ods. 3 Zák. práce) do 14. 6. 2005 (dátum poslednej operácie žalobcu). Pritom toto sťaženie spoločenského uplatnenia nie je možné ohodnotiť inou položkou, než aká už bola použitá v minulosti. Úspešná operácia dekubitu v roku 2005 žalobcovi kvalitatívne zmenila život, pretože dovtedy bol pripútaný na lôžko. Následkami ochrnutia sú dekubity a infekty močových ciest a tieto následky možno zahrnúť iba pod položku ochrnutie a nedajú sa ohodnotiť inou položkou. Žalobca v konaní uplatnil zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia na 150 - násobok. Súd prvej inštancie vychádzal z nepremĺčanej časti tohto nároku v rozsahu 200 bodov v zmysle posudku z 22. 4. 2004 a v rozsahu 225 bodov v zmysle posudku znalkyne MUDr. Bodnárovej (pol. č. 401). Spolu teda ide o 425 bodov. Súd prvej inštancie po zohľadnení všetkých okolností náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšil na 30 - násobok, čo predstavuje 127.500 Sk = 4.232 eur (425 bodov x 10 Sk x 30 = 127.500 Sk = 4.232 eur). S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 9.460,27 eur z titulu mimoriadneho zvýšenia bolestného a 4.232 eur z titulu mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania súd prvej inštancie nerozhodol, keď postupoval v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca a napadol ním výrok, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku zmenil tak, že žalovanej uloží povinnosť zaplatiť mu z titulu mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 14.190,40 eur a z titulu mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 26.887,08 eur. Uviedol, že rešpektuje záver súdu prvej inštancie, že bodové ohodnotenie 1.000 bodov predstavuje oproti ohodnoteniu z roku 1982 rozdiel 200 bodov a že vo zvyšku z ohodnotenia 1.000 bodov, t. j. v rozsahu 800 bodov, žalobe nemožno vyhovieť z dôvodu premlčania. Súd prvej inštancie však podľa žalobcu mal vychádzať z toho, že lekár odporučil zvýšiť bodové ohodnotenie náhrady na sťaženie spoločenského uplatnenia na 2 - násobok. Výsledkom posudku z roku 2004 tak malo byť ohodnotenie 2 x 200 bodov, čo je 400 bodov. Lekár v posudku z roku 2004 potvrdil, že podmienka pre zvýšenie sumy zodpovedajúcej základnému počtu bodov v zmysle § 6 ods. 2 vyhl. č. 32/1965 Zb. je splnená. Takáto zvýšená suma sa má považovať za sumu základného počtu bodov. V konečnom dôsledku tak bolo žalobcovi priznané zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia iba na 15 - násobok. Ďalej žalobca v odvolaní namietol, že vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je zvýšenie bolestného na 60 - násobok a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na 30 - násobok nepostačujúce. V tejto súvislosti poukázal najmä na to, že predmetný úraz utrpel ako 27 - ročný a v jeho dôsledku bol od mladosti vyradený z akejkoľvek činnosti a sebarealizácie. Nezaložil si rodinu, nemá priateľov a od smrti rodičov je opustený. Trpí ťažkými depresiami, takže nie je schopný venovať sa žiadnej kreatívnej činnosti.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie aj žalovaná a napadla ním výrok, ktorým bolo žalobe vyhovené. Pokiaľ ide o bolestné, žalovaná poukázala na to, že pri bolestnom sa vychádza len zo základného počtu bodov, ktorým bolo pôvodných 445 bodov, pričom tento nárok je premlčaný. Preto tu nie je podľa žalovanej právny dôvod na mimoriadne zvýšenie bolestného zo zvýšeného počtu bodov 445. V tomto ohľade žalovaná poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 26. 8. 2004 sp. zn. M Cdo 39/2003. Z toho istého dôvodu súd prvej inštancie podľa žalovanej postupoval nesprávne, keď priznal mimoriadne zvýšenie bolestného v prípade pol. č. 162 nie zo základného počtu bodov 15, ale zo zvýšeného počtu bodov 30. Ďalej žalovaná v odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že bolestné bolo dohodované o ďalších 445 bodov za základe zdravotného stavu žalobcu, ktorý bol ustálený v roku 2005 a to po absolvovaní poslednej operácie dekubitu. V takom prípade nárok na bolestné v rozsahu 475 bodov vznikol po 31. 12. 2003 a súd nemá právomoc rozhodnúť o tomto základnom nároku na bolestné v rozsahu 475 bodov. V zmysle § 178 ods. 1 písm. a) bod 3 zák. č. 461/2003 Z.z. je daná právomoc Sociálnej poisťovne o tomto nároku rozhodnúť. Ak totiž nárok na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vznikne po 31.12.2003, tak rozhodovanie o týchto nárokoch v základnom bodovom ohodnotení ako aj v zmysle § 6 ods. 1, 2, § 7 ods. 1, 2 vyhl. č. 32/1965 Zb. patrí do právomoci Sociálnej poisťovne. Súdu zostala právomoc rozhodovať o mimoriadnom zvýšení v zmysle § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. Vzhľadom na to žalovaná navrhla, aby odvolací súd zastavil konanie v časti

základného obodovania bolestného 475 bodov = 4.750 Sk = 157,68 eur pre nedostatok právomoci a aby vec v tomto rozsahu postúpil Sociálnej poisťovni. Ďalší odvolací petit žalovaná formulovala nasledovne: „Sociálna poisťovňa žiada odvolací súd, aby zmenil výrok prvostupňového rozsudku tak, že o žalobcom návrhu v časti priznania mimoriadneho zvýšenia bolestného v sume 9.460,27 eur z neho - v časti rozhodnutia o mimoriadnom zvýšení náhrady za bolesť zo zvýšených 445 bodov - bol z dôvodu neexistencie právnej úpravy a na základe i výkladu vyššie citovaného rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. M Cdo 39/2003 - nárok na mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť zo zvýšeného počtu bodov 445 bodov (v matematickom prepočte $445 \times 10 = 4.450$ Sk = 147,72 eur x 60 - násobok = 8.863,20 eur - 147,72 eur = 8.716 eur) 8.716 eur, ako i zo zvýšenia položky č. 162 o 15 bodov (v matematickom prepočte 15×10 Sk = 150 Sk = 4,98 eur x 60 - násobok = 298,75 eur - 4,98 eur = 293,77 eur) 293,77 eur nárok zamietol z dôvodu neexistencie právnej úpravy mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť zo zvýšeného počtu bodov.“ Pokiaľ ide o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, žalovaná v odvolaní uviedla, že žalobca absolvoval posledné liečenie pred podaním žaloby v roku 1999 a preto nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 200 bodov je tiež premlčaný. Ak by bolo opodstatnené hodnotiť uvedených 200 bodov až od 1. 1. 2004, v tejto časti súdu chýba právomoc na prejednanie a rozhodnutie veci. To isté sa týka aj náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 225 bodov na základe posudku znalkyne MUDr. Bodnárovej.

6. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolania na pojednávaní a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba sčasti potvrdiť, sčasti zmeniť a sčasti zrušiť.

7. Zo spisu vyplýva, že žalobca sa svojou žalobou podanou na súd prvej inštancie dňa 27. 4. 2004 proti žalovanej domáhal zaplata sumy 44.166,16 eur z titulu mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť z celkového počtu 890 bodov (445 bodov v zmysle posudku o bolestnom z roku 1982 a z ďalších 445 bodov v zmysle posudku o bolestnom z roku 2004, $445 \times 2 = 890$ bodov), čo predstavuje 8.900 Sk (890 bodov x 10 Sk = 8.900 Sk) s tým, že žalobca požadoval 150 - násobné zvýšenie, čo spolu predstavuje sumu 1.335.000 Sk (8.900 Sk x 150 = 1.335.000 Sk). Z tohto titulu mu zamestnávateľ v roku 1985 vyplatil 4.450 Sk, takže žalobca uplatňuje 1.330.550 Sk = 44.166,16 eur). Dňa 7.12.2010 žalobca žalobu v časti bolestného zmenil - rozšíril o sumu 1.493,72 eur na základe doplnenia znaleckého posudku č. XX/XXXX z 22.9.2010 o ďalších 30 bodov (30 bodov x 10 Sk = 300 Sk x 150 násobné zvýšenie = 45.000 Sk = 1.493,72 eur).

8. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom z 22. 10. 2013 č. k. 10C 104/2004-517 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu mimoriadneho zvýšenia bolestného sumu 9.460,27 eur a vo zvyšku žalobu ohľadom bolestného zamietol. Žalobca v odvolaní navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovanej uloží povinnosť zaplatiť mu z tohto titulu sumu 14.190,40 eur (445 bodov z 2. posudku o bolestnom z roku 2004 + 30 bodov z posudku z roku 2010 = 475 bodov x 10 Sk x 90 - násobné mimoriadne zvýšenie = $4.750 \times 90 = 427.500$ Sk = 14.190,40 eur). Žalobca teda akceptoval záver súdu prvej inštancie o premlčaní nároku na zvýšenie bolestného z pôvodných 445 bodov v zmysle posudku z roku 1982. Možno teda urobiť záver, že v časti bolestného predmetom sporu zostala suma 14.190,40 eur s tým, že nárok na bolestné prevyšujúce túto sumu súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom právoplatne zamietol (žalobca nepodal odvolanie čo do výroku, ktorým bol nárok na mimoriadne zvýšenie bolestného prevyšujúce 14.190,40 eur zamietnutý).

9. Odvolací súd je toho názoru, že v časti bolestného je žaloba sčasti dôvodná. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca od úrazu v roku 1981 do roku 1999 bol opakovane hospitalizovaný a to pre najmä preležaniny v krížovej oblasti, bol opakovane (8 x) operovaný, v dôsledku poškodenia miechy sa u neho prejavili poruchy vyprázdňovania moču a stolice, v dôsledku opakovanej infekcie močových ciest sa u neho vytvoril kameň v močovom mechúre, kvôli čomu bol dvakrát operovaný, trpí pseudoartrózou (nezhojená zlomenina pravého predkolenia), následkom preťaženia horných končatín má obojstranný zápal ramenných a zápästných kĺbov, počas operácií a opakovaných hospitalizácií užíval silné analgetiká aj morfínového typu. Podrobil sa trom operáciám pravej dolnej končatiny (menisectomia, osteosyntéza, amputácia malíčka pre gangrénu následkom cievneho uzáveru pri periférnej mikroangiopatii). Podľa znalkyne MUDr. Bodnárovej zdravotné komplikácie žalobcu boli obzvlášť bolestivé.

10. Zo všetkých týchto dôvodov je odvolací súd toho názoru, že tu ide o prípad hodný osobitného zreteľa a že teda možno postupovať v zmysle § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. a bolestné teda možno mimoriadne zvýšiť. Pokiaľ ide o rozsah zvýšenia, vzhľadom na vytrpené bolesti je dôvodné bolestné zvýšiť v rozsahu požadovanom žalobcom, teda 90 - násobne. Bolestné tak predstavuje sumu 13.294,16 eur ($445 \text{ bodov} \times 10 \text{ Sk} = 4.450 \text{ Sk} \times 90 = 400.500 \text{ Sk} = 13.294,16 \text{ eur}$). Žalobcovi však nebolo možné priznať odškodnenie bolesti v rozsahu 30 bodov v zmysle znaleckého posudku MUDr. Bodnárovej č. XX/XXXX za operáciu preležaniny zo 14.6.2005, pretože o bolestnom v tomto prípade má právomoc rozhodnúť žalovaná (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 18. 7. 2018 sp. zn. 10Sžsk/39/2017). Od sumy 13.294,16 eur treba odpočítať sumu $4.450 \text{ Sk} = 147,70 \text{ eur}$, pretože túto sumu zaplatil žalobcovi jeho zamestnávateľ ešte v roku 1985. Bolestné teda predstavuje sumu 13.146,46.

11. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 9.460,27 eur z titulu bolestného. Súčasne odvolací súd podľa § 388 C.s.p. zmenil napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá v časti od sumy 9.460,28 eur do sumy 3.686,19 eur, tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu bolestného sumu 3.686,19 eur. Spolu tak bola žalobcovi z tohto titulu priznaná suma 13.146,46 eur ($9.460,27 + 3.686,19 = 13.146,46 \text{ eur}$). Napokon odvolací súd podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá v časti prevyšujúcej 3.686,19 eur.

12. Žalobca sa svojou žalobou domáhal zaplataenia mimoriadneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (SSU) vo výške 99.050,65 eur z celkového počtu 2.000 bodov (800 bodov z lekárskeho posudku z roku 1982, 200 bodov z druhého posudku o SSU z roku 2004 = 1.000 bodov x 2 - násobné zvýšenie podľa § 6 ods. 2 vyhl. č. 32/1965 Zb. = $2.000 \text{ bodov} \times 10 \text{ Sk} = 20.000 \text{ Sk} \times 150 - \text{násobné zvýšenie} = 3.000.000 \text{ Sk} - 16.000 \text{ Sk}$, ktoré žalobcovi vyplatil zamestnávateľ v roku 1985 = $2.984.000 \text{ Sk} = 99.050,65 \text{ eur}$). Žalobca dňa 7.12.2010 žalobu zmenil - rozšíril o sumu 11.202,94 eur (225 bodov na základe znaleckého posudku č. 11/2010 x $10 \text{ Sk} = 2.250 \text{ Sk} \times 150 - \text{násobné zvýšenie} = 337.500 \text{ Sk} = 11.202,94 \text{ eur}$).

13. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom mimoriadneho zvýšenia SSU sumu 4.232 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovi priznal mimoriadne zvýšenie SSU vo výške 30 - násobku základného bodového ohodnotenia $425 \text{ bodov} \times 10 \text{ Sk} \times 30 = 127.500 \text{ Sk} = 4.232 \text{ eur}$. Žalobca v odvolaní uviedol, že sa domáha zaplataenia sumy 26.887,08 eur z titulu mimoriadneho zvýšenia SSU vo výške 26.887,08 eur, keď poukázal na to, že „rešpektuje záver súdu prvej inštancie, že bodové ohodnotenie 1.000 bodov predstavuje oproti ohodnoteniu z roku 1982 rozdiel 200 bodov a vo zvyšku z ohodnotenia 1.000 bodov nemožno návrhu pre námietku premlčania vyhovieť.“ Sumu 26.887,08 eur žalobca vypočítal nasledovne: $200 \text{ bodov} + 225 \text{ bodov} = 425 \text{ bodov} \times 10 \text{ Sk} = 4.250 \text{ Sk} \times 120 - \text{násobné zvýšenie} = 510.000 \text{ Sk}$; $200 \text{ bodov z „medicínskeho zvýšenia“} \times 10 \text{ Sk} \times 150 - \text{násobné zvýšenie} = 300.000 \text{ Sk}$; $510.000 + 300.000 = 810.000 \text{ Sk} = 26.887,08 \text{ eur}$. Z toho vyplýva, že v časti mimoriadneho zvýšenia SSU predmetom konania zostala suma 26.887,08 eur s tým, že nárok na mimoriadne zvýšenie SSU prevyšujúce túto sumu súd prvej inštancie právoplatne zamietol, pretože žalobca nenapadol odvolaním výrok, ktorým bola žaloba v tejto časti zamietnutá.

14. Odvolací súd rozsudkom z 20.4.2015 č.k. 6Co/37/2014-587 zrušil výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 4.090,93 eur z titulu náhrady za SSU a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Najvyšší súd SR uznesením z 22. 3. 2017 sp. zn. 3 Cdo 661/2015 odmietol dovolanie žalobcu proti tomuto výroku napadnutého rozsudku. Z toho vyplýva, že o nároku žalobcu na zaplataenia náhrady za SSU vo výške 4.090,93 eur bude musieť v ďalšom konaní rozhodnúť súd prvej inštancie. K tejto sume treba pripočítať sumu 141,07 eur, ohľadom ktorej odvolací súd vyššie spomenutým rozsudkom konanie zastavil ($4.090,93 + 141,07 = 4.232 \text{ eur}$). Vzhľadom na to musel odvolací súd zrušiť výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba o zaplataenia SSU vo zvyšku, t. j. ohľadom sumy prevyšujúcej sumu 4.232 eur, zamietnutá. Nemôže totiž nastať situácia, v rámci ktorej by o časti nároku na zaplataenia náhrady za SSU rozhodoval súd prvej inštancie a o časti tohto nároku by rozhodoval odvolací súd.

15. Z týchto dôvodov odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. zrušil výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba o zaplataenia náhrady za SSU vo zvyšku zamietnutá a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Ako je to uvedené v

predchádzajúcom odseku, aj o nároku na zaplatenie 4.232 eur z tohto titulu rozhodne súd prvej inštancie, pretože v časti týkajúcej sa sumy 4.090,93 eur odvolací súd napadnutý rozsudok právoplatne zrušil rozsudkom z 20.4.2015 č. k. 6Co/37/2014-587 a vec v tomto rozsahu právoplatne vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a k tejto sume treba pripočítať sumu 141,07 eur.

16. K nároku na zaplatenie náhrady za SSU odvolací súd uvádza nasledovné: MUDr. W. S. v lekárskom posudku z 30.6.1982 sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotil 800 bodmi (ochrnutie oboch dolných končatín, močového mechúra, konečníka, pol. B-II. 303) a doporučil zvýšiť počet bodov na 2 - násobok v zmysle § 6 ods. 2 vyhl. č. 32/1965 Zb. Dňa 22. 4. 2004 MUDr. W. S. vyhotovil doplňujúci posudok (č. I. 22). V ňom sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotil počtom bodov 1.000 v rámci rozpätia uvedeného v pol. B-II 303 (400 až 1000 bodov) , pričom uviedol, že stav žalobcu - ochrnutie dolných končatín sa stabilizoval „v mierne zhoršenom stave ako v roku 1982.“ Súčasne odporučil odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia zvýšiť na 2 - násobok v zmysle § 6 ods. 2 vyhl. č. 32/1965 Zb. Znalkyňa MUDr. Magdaléna Bodnárová, PhD. v dodatočnom znaleckom posudku č. XX/XXXX z 22. 9. 2010 sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotila rovnako ako MUDr. S. 1.000 bodmi a doporučila pridať ako trvalý následok po pracovnom úraze ďalšiu položku a to paklb (nezhojená zlomenina oboch kostí pravého predkolenia) a túto položku ohodnotila 225 bodmi. Žalobca požaduje mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU z rozdielu medzi prvým a druhým posudkom MUDr. S., ktorý predstavuje 200 bodov a z položky paklb ohodnotenej MUDr. Bodnárovou 225 bodmi. Spolu teda žalobca požaduje mimoriadne zvýšenie náhrady za SSU zo 425 bodov. Žalobca bude musieť vysvetliť, prečo požaduje zvýšenie náhrady za SSU zo 425 bodov 120 - násobne a 150 - násobné „medicínske“ zvýšenie z 200 bodov. Súd prvej inštancie bude musieť zamerať pozornosť na zistenie, či tu sú podmienky pre mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie SSU v zmysle § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb., teda či ide o prípad hodný osobitného zreteľa. V tejto súvislosti bude treba vziať do úvahy, že náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorázovo, pričom žalobcovi jeho bývalý zamestnávateľ vyplatil z tohto titulu v roku 1985 sumu 16.000 Sk. Okrem toho, ak by žalobca uplatnil mimoriadne zvýšenie náhrady na sťaženie SSU hneď po predmetnom úraze, resp. po posudku MUDr. S. z 30. 6. 1982, teda v prvej polovici 80 - tich rokov minulého storočia, bolo by možné uvažovať o tom, že jeho životné a spoločenské potreby boli vysoké vzhľadom na jeho v tom čase mladý vek, čo by nepochybne malo význam pre posúdenie, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa. Žalobca však mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie SSU uplatnil žalobou na súde až v roku 2004, teda 23 rokov po predmetnom pracovnom úraze, keď mal 51 rokov (v čase úrazu mal 28 rokov). Inými slovami, nie je prípustné hodnotiť splnenie podmienok pre mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa stavu, aký tu bol v roku 1981, teda 23 rokov pred podaním žaloby. Súd prvej inštancie prihliadne na to, že žalobe o mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie SSU bude možné vyhovieť maximálne do sumy 26.887,08 eur, pretože vo zvyšku bola žaloba právoplatne zamietnutá. Pokiaľ ide o paklb, bude potrebné zistiť, aké nepriaznivé dôsledky má pre životné úkony žalobcu, ktorý je od roku 1981 ochrnutý, čo je hlavným a podstatným dôsledkom predmetného úrazu a hlavným dôvodom sťaženia spoločenského uplatnenia. Ak k vzniku pakľbu došlo až po tom, ako nadobudol účinnosť zák. č. 461/2003 Z.z., zrejme by bolo treba uvažovať o tom, že ide o nové sťaženie spoločenského uplatnenia, kde je daná právomoc Sociálnej poisťovne na rozhodovanie o tomto nároku (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 18. 7. 2018 sp. zn. 10Sžsk/39/2017).

17. V novom rozhodnutí o veci súd prvej inštancie rozhodne o trovách prvoinštančného i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

c/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

d/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
e/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).